

REKENHOF

De bestuursovereenkomsten van de openbare instellingen van sociale zekerheid

Een beheersinstrument voor de Staat

*Verslag van het Rekenhof aan de Kamer van
Volksvertegenwoordigers*

---

*Verslag goedgekeurd in de algemene vergadering van het Rekenhof
van 16 februari 2005*

Samenvatting

Het Rekenhof heeft onderzocht of de Staat het proces van contractmanagement, ingevoerd bij de wet van 26 juli 1996, beheerst. Via het sluiten van bestuursovereenkomsten wilde de wetgever het efficiënte beheer van de openbare instellingen voor sociale zekerheid (OISZ) verbeteren, door die instellingen meer verantwoordelijkheid te geven en ze te verplichten rekenschap af te leggen over hun prestaties.

Het contractmanagement werd geëvalueerd aan de hand van normen en best practices die uitgaan van de ideale situatie. Het onderzoek heeft ernaar gestreefd de sterke en zwakke punten bloot te leggen, om zo de Staat verbeteringsstrategieën te bieden om dit nieuwe sturingsinstrument beter te benutten.

Vanuit die logica toont het onderzoek aan dat de Staat zijn rol als medecontractant niet ten volle heeft kunnen spelen, noch bij de onderhandelingen over de verbintenissen van de OISZ, noch bij de vaststelling van de middelen en de opvolging van de realisatie van de doelstellingen. De Staat is bovendien nog altijd niet bij machte om de onderhandelingen over de tweede serie bestuursovereenkomsten volledig te beheersen.

De eerste overeenkomsten pasten weliswaar binnen een leerproces, maar lieten de Staat niet toe de zuinigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid van de werking van de OISZ, en uiteindelijk de dienstverlening aan de sociaal verzekerde, te beoordelen. Om die doelstelling, die het uiteindelijke streefdoel van deze nieuwe bestuursstechniek is, te bereiken, moeten alle overeenkomsten op een homogene en afdoende manier worden uitgewerkt, onderhandeld en opgevolgd.

Door een onnauwkeurige reglementering, inzonderheid in verband met de rol van de Staat, en gezien de geringe beschikbare middelen, konden de vertegenwoordigers van de Staat niet beschikken over de nodige georganiseerde steun en de nodige richtlijnen en normen. Evenmin konden ze de kwaliteit van de doelstellingen en indicatoren die de OISZ voorstelden, nagaan en de eerste overeenkomsten doeltreffend opvolgen. Bovendien werd pas recent begonnen met een gestructureerde documentatie van het proces. Die elementen verklaren waarom het optreden van de Staat zo uiteenlopend was van contract tot contract. Die elementen kunnen bovendien het leerproces op het spel zetten. Het Rekenhof wenst echter te onderstrepen welke inspanningen recent werden geleverd, met name door de nieuwe diensten van de FOD Sociale Zekerheid, om het proces organisatorisch beter te beheersen.

Op basis van de vaststellingen en in de geest van de leercyclus die het proces kenmerkt, werden aanbevelingen geformuleerd en werd een referentiekader als bijlage opgenomen om de Staat te helpen een continue en regelmatige monitoring van het contractmanagement in te voeren. Dat referentiekader kan, met enkele aanpassingen, ook voor iedere dienst van nut zijn die een systeem voor prestatie-meting moet ontwikkelen.